

Finanšu izlūkošanas dienests

Vaļņu iela 28, Rīga, LV-1050; tālr. 67044430; e-pasts: pasts@fid.gov.lv; www.fid.gov.lv

Visiem likuma subjektiem un to uzraudzības un kontroles institūcijām

Par ziņojumu par aizdomīgu darījumu iesniegšanu Finanšu izlūkošanas dienestam terorisma vai proliferācijas finansēšanas gadījumā un OFAC noteikto sankciju gadījumā

Finanšu izlūkošanas dienests, ievērojot Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma grozījumus, kas stājās spēkā 2019. gada 4. jūlijā, ir secinājis, ka nepastāv vienota izpratne attiecībā uz ziņošanas pienākumu Finanšu izlūkošanas dienestam par darījumiem, kas saistīti ar aizdomām par terorisma vai proliferācijas finansēšanu.

I Starptautiskās un nacionālās sankcijas

[1] Norādāms, ka, pamatojoties uz Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma (turpmāk – Sankciju likums) 17. pantu, personām ir pienākums:

1. **starptautisko vai nacionālo sankciju pārkāpšanas vai tās mēģinājuma gadījumā:**
  - 1.1. nekavējoties un bez iepriekšēja brīdinājuma iesaldēt visus finanšu līdzekļus un finanšu instrumentus, kas tieši vai netieši, pilnībā vai daļā ir sankciju subjekta vai trešās personas, kura rīkojas sankciju subjekta vārdā vai vadībā, īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē;
  - 1.2. nekavējoties, bet ne vēlāk kā nākamajā darb dienā ziņot Valsts drošības dienestam par starptautisko vai nacionālo sankciju pārkāpšanu vai tās mēģinājumu un tā rezultātā iesaldētiem līdzekļiem.¹ Norādāms, ka tiešo sankciju pārkāpuma gadījumā nav nepieciešams sniegt ziņojumu par aizdomīgu darījumu Finanšu izlūkošanas dienestam.
2. **starptautisko un nacionālo sankciju apiešanas vai apiešanas mēģinājuma finanšu ierobežojumu izpildē gadījumā** personu pienākums ir iesniegt ziņojumu par aizdomīgu darījumu Finanšu izlūkošanas dienestam Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likumā (turpmāk – Likums) noteiktajā kārtībā, iesniedzot ziņojumu par aizdomīgu darījumu.²

¹ Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma 5. pants un 17. panta pirmā daļa.

² Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma 17. pants, Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 3. panta ceturtnā daļa, 31.⁴ pants.

Ziņojums par aizdomīgu darījumu iesniedzams Finanšu izlūkošanas dienesta Finanšu izlūkošanas datu saņemšanas un analīzes sistēmā (turpmāk – goAML sistēma).³⁴ Metodiskie materiāli par goAML sistēmas lietošanu un ziņošanas klasifikatori pieejami Finanšu izlūkošanas dienesta elektroniskajā vietnē <https://fid.gov.lv/lv/zinosana-fid/metodiskie-materiali-un-zinosanas-klasifikatori>.

[2] Finanšu izlūkošanas dienests uzsver, ka finanšu ierobežojumi Sankciju likuma ietvaros ir starptautisko vai nacionālo sankciju ietvaros noteiktie ierobežojumi. Attiecīgi nepieciešams pievērst pastiprinātu uzmanību Sankciju likumā ietvertajām definīcijām, proti, atbilstoši Sankciju likuma 1. pantam:

- starptautiskās sankcijas ir atbilstoši starptautiskajām tiesībām attiecībā uz sankciju subjektu noteikti ierobežojumi, kurus pieņēmusi Apvienoto Nāciju Organizācija vai Eiropas Savienība, vai cita starptautiskā organizācija, kuras dalībvalsts ir Latvija, un kuri ir tieši piemērojami vai ieviesti Latvijā šajā likumā noteiktajā kārtībā;
- nacionālās sankcijas ir atbilstoši Latvijas normatīvajiem aktiem un starptautiskajām tiesībām attiecībā uz sankciju subjektu noteikti ierobežojumi, kurus šajā likumā paredzētajā kārtībā noteicis Ministru kabinets;

Attiecīgi uzsverams, ka Amerikas Savienoto Valstu Valsts kases departamenta Ārvalstu kapitāla kontroles biroja (turpmāk – OFAC) noteiktās sankcijas, pamatojoties uz Sankciju likuma 1. pantu nav tieši piemērojamas vai ieviestas Latvijā, un attiecīgi **Sankciju likuma 17. panta otrajā daļā noteiktais pienākums sniegt ziņojumu par aizdomīgu darījumu Finanšu izlūkošanas dienestam, par aizdomām par starptautisko un nacionālo sankciju apiešanu vai apiešanas mēģinājumu finanšu ierobežojumu izpildē, nav attiecināms uz OFAC noteiktajām sankcijām.**

[3] Finanšu izlūkošanas tīmekļa vietnē <https://sankcijas.fid.gov.lv/> tiek publicēta informācija par sankciju subjektiem – fiziskām vai juridiskām personām vai citiem identificējamiem subjektiem, attiecībā uz kuriem noteiktas:

- starptautiskās sankcijas – atbilstoši starptautiskajām tiesībām sankciju subjektam noteikti ierobežojumi, kurus pieņēmusi Apvienoto Nāciju Organizācija vai Eiropas Savienība, vai cita starptautiskā organizācija, kuras dalībvalsts ir Latvija, un kuri ir tieši piemērojami vai ieviesti Latvijā Sankciju likumā noteiktajā kārtībā⁵ vai
- nacionālās sankcijas – atbilstoši Latvijas normatīvajiem aktiem un starptautiskajām tiesībām sankciju subjektam noteikti ierobežojumi, kurus Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumā paredzētajā kārtībā noteicis Ministru kabinets.

---

³ Skatīt Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 31.⁴ pantu, kā arī Ministru kabineta 2021. gada 17. augusta noteikumus Nr. 550 “Noteikumi par aizdomīgu darījumu ziņojumu un sliekšņa deklarācijas iesniegšanas kārtību un saturu”.

⁴ Ministru kabineta 2021. gada 17. augusta noteikumus Nr. 550 “Noteikumi par aizdomīgu darījumu ziņojumu un sliekšņa deklarācijas iesniegšanas kārtību un saturu” 21. punkts nosaka, ka kredītiestādes maksātspējas un likvidācijas procesā, kas uzsākts pirms šo noteikumu spēkā stāšanās, ziņojumu var iesniegt elektroniski sistēmā, izmantojot Finanšu izlūkošanas dienesta uzturēto tīmekļvietni (<https://zinojumi.fid.gov.lv>).

⁵ Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma 11. panta pirmā daļa nosaka, ka Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās noteiktās finanšu un civiltiesiskās sankcijas un Eiropas Savienības regulās noteiktās sankcijas ir saistošas un tieši piemērojamas Latvijas Republikā.

Nemot vērā, ka atbilstoši Sankciju likumam noteiktos gadījumos jāpiemēro arī Eiropas Savienības vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts noteiktās sankcijas, Finanšu izlūkošanas dienests iepriekš minētajā tīmekļa vietnē izvieto saites uz zināmiem ES/NATO valstu sankciju sarakstiem.

II Gadījumi, kad persona nav iekļauta starptautisko vai nacionālo sankciju sarakstos, bet rodas aizdomas par terorisma vai proliferācijas finansēšanu vai persona ir iekļauta OFAC sarakstos

Attiecībā uz citiem gadījumiem, kad persona nav iekļauta starptautisko vai nacionālo sankciju sarakstos, taču Likuma subjektam rodas aizdomas par terorisma vai proliferācijas finansēšanu, Likuma subjektam, pamatojoties uz Likuma 31.⁴ pantu, ir pienākums nekavējoties iesniegt ziņojumu par aizdomīgu darījumu Finanšu izlūkošanas dienestam goAML sistēmā.

Likuma 32. pants nosaka, ka Likuma subjekts pieņem lēmumu par atturēšanos no darījuma veikšanas, ja darījums saistīts vai ir pamatotas aizdomas, ka tas saistīts ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai terorisma un proliferācijas finansēšanu, vai ir pamatotas aizdomas, ka līdzekļi ir tieši vai netieši iegūti noziedzīga nodarījuma rezultātā vai saistīti ar terorisma un proliferācijas finansēšanu vai šā noziedzīgā nodarījuma mēģinājumu.⁶

Papildus informācija un vadlīnijas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas tipoloģijām un pazīmēm ir pieejamas Finanšu izlūkošanas dienesta elektroniskajā vietnē <https://fid.gov.lv/lv/darbibas-jomas/vadlinijas-tipologijas-riki>.

1. Darījumu veic persona, kuras identifikācijas dati ir ievietoti OFAC sarakstā ar atzīmēm par terorismu vai proliferāciju

Konstatējot darījumu, kuru veic persona, kuras identifikācijas dati ir ievietoti OFAC sarakstā ar atzīmi par terorisma vai proliferācijas finansēšanu (pazīme goAML sistēmā ar kodu ATPF, e-ziņošanas sistēmā - AST/ASP), norādāms, ka ir nepieciešams atturēties no darījuma, kā arī iesniegt ziņojumu goAML Sistēmā par aizdomīgu darījumu Finanšu izlūkošanas dienestam.

2. Darījumu veic persona, kuras identifikācijas dati ir ievietoti OFAC sarakstā bez atzīmēm par terorisma finansēšanu

Finanšu izlūkošanas dienests norāda, ka pamatojums ziņojuma iesniegšanai ir aizdomas, kas Likuma subjektam radušās attiecībā uz darījumu, individuāli izvērtējot katra darījuma apstākļus un ar to saistītās pazīmes, kas varētu liecināt par darījumā iesaistīto līdzekļu izcelsmes avotu. Finanšu izlūkošanas dienesta elektroniskajā vietnē publicētās aizdomīgu darījumu pazīmes ir izveidotas ar mērķi palīdzēt Likuma subjektiem klienta darījumu izvērtēšanā, uzsverot uz pazīmēm, kurām būtu pievēršama uzmanība. Vienlaikus Likuma subjekta pienākums ir izvērtēt visu pasākumu kopumu un, secinot, ka darījums Likuma subjektam rada aizdomas, ziņot Finanšu izlūkošanas dienestam.

---

⁶ Finanšu izlūkošanas dienesta elektroniskajā vietnē https://fid.gov.lv/uploads/files/2021/FID_Zi%C5%86o%C5%A1anas%20vadl%C4%ABnijas_30092021.pdf ir pieejamas vadlīnijas par ziņojumu sniegšanu par aizdomīgiem darījumiem un atturēšanos no darījuma veikšanas.

Ievērojot minēto, norādām, ka darījuma konstatācija, kuru veic persona, kuras identifikācijas dati ir ievietoti OFAC sarakstā bez atzīmēm par terorisma finansēšanu (pazīme ar kodu OFC), pati par sevi vēl neliecina par darījuma aizdomīgumu un ir nepieciešams izvērtēt visas ar darījumu saistītās pazīmes.

Priekšniece

/Elektroniskais paraksts*/

Ilze Znotiņa

***ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**